

Un rei al cos

En una conversa privada recent, al nostre interlocutor, en voler caracteritzar un personatge al qual ens referíem, de tarannà poc inclinat a la modèstia, li va venir a la ment l'adjectiu del castellà "endiosado", del qual va intentar, amb poc èxit, de trobar a corre-cuita la forma equivalent del català. Essent, però, ben evident que ni "endiosat" ni "endeuat" no feien el fet, això és, no eren formes vàlides —la primera és un castellanisme usat per alguns i la segona és una paraula inexistente, obtinguda per un calc de procediment—, va optar per preguntar-nos quina era la forma catalana correcta, i no vam saber donar altra resposta que *ensuperbit*.

Vam quedar, però, poc satisfets de la nostra resposta, malgrat que *ensuperbit* és la forma que solen proposar principalment els nostres diccionaris d'equivalències, així com els de barbarismes que recullen la forma "endiosat" (curiosament, no la recull el d'Aureli Cortiella, que és el més extens de tots). I havent-hi reflexionat posteriorment, amb el mig convenciment que en català havia d'existir també una forma peculiar per a l'expressió d'una idea d'aquesta mena, vam aconseguir, evocant situacions i episodis concrets, que se'ns fes present a la pensa la frase verbal *tenir un rei al cos*, que és la que utilitza el nostre llenguatge expressiu en els casos en què el castellà sol recórrer a "endiosado".

Propostes com aquesta —*tenir un rei al cos* com a "equivalència" de "endiosado"— no són, ho sabem molt bé, fàcilment acceptables per tothom. Hom hi sol objectar, en primer lloc, que sigui a tota una frase que calgui recórrer, com a equivalència d'un sol mot, i, a més, que l'equivalent d'un adjectiu no pot ésser una frase verbal. Aquestes objeccions, però, recolzen sobre uns prejudicis que són, per tant, el que importa de desfer. De qualsevol verb o frase verbal es pot formar, amb un relatiu, una frase adjectiva: *que té un rei al cos*, i aquestes frases són usualíssimes en el nostre sistema d'adjectivació: *el rei que tenia el nas vermell, la vella que no volia morir mai*, etc. És cert que una frase relativa adjectiva no té les mateixes possibilitats sintàctiques que un autèntic adjectiu. Però això no és cap entrebanc per a qui expressa el seu pensament basant-se en els propis recursos i prescindint d'altres models. I, d'altra banda, quantes idees o conceptes no expressem continuament per mitjà de frases o conjunts de mots!

Albert Jané